

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30.09.1992, sp. zn. 7 Co 1/92, ECLI:CZ:NS:1992:7.CO.1.1992.1

Číslo: 45/1993

Právní věta: Pro posouzení toho, zda právní věc patří k rozhodování krajskému soudu jako soudu prvního stupně ve věcech obchodních (§ 9 odst.3 o.s.ř.), nestačí vždy jen sama skutečnost, že jde o spor z právních vztahů mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti. Je třeba se zabývat právní povahou (postavením) účastníků řízení, tím zda účastníci jsou zapsáni v obchodním rejstříku u soudu v České republice, a jde-li o zahraniční podnik, pak i tím, podle kterého právního předpisu je třeba věc posoudit ve smyslu ustanovení zákona č.97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, popřípadě ve smyslu ustanovení mezinárodní smlouvy, a také tím, zda nejde např. o právní vztah z práva autorského, jakož i dalšími okolnostmi uvedenými v ustanoveních § 3 odst.4 a § 9 o.s.ř.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 30.09.1992

Spisová značka: 7 Co 1/92

Číslo rozhodnutí: 45

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Řízení před soudem

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 45

Pro posouzení toho, zda právní věc patří k rozhodování krajskému soudu jako soudu prvního stupně ve věcech obchodních (§ 9 odst. 3 o. s. ř.), nestačí vždy jen sama skutečnost, že jde o spor z právních vztahů mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti. Je třeba se zabývat právní povahou (postavením) účastníků řízení, tím zda účastníci jsou zapsáni v obchodním rejstříku u soudu v České republice, a jde-li o zahraniční podnik, pak i tím, podle kterého právního předpisu je třeba věc posoudit ve smyslu ustanovení zákona č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, popřípadě ve smyslu ustanovení mezinárodní smlouvy, a také tím, zda nejde např. o právní vztah z práva autorského, jakož i dalšími okolnostmi uvedenými v ustanoveních § 3 odst. 4 a § 9 o. s. ř.

(Usnesení bývalého Nejvyššího soudu České republiky z 30. 9. 1992, [7 Co 1/92](#))

Městský soud v Praze vyslovil usnesením nedostatek své věcné příslušnosti a rozhodl, že po právní moci tohoto rozhodnutí bude věc postoupena Krajskému obchodnímu soudu v Praze. V odůvodnění usnesení uvedl, že zákonem č. 436/1991 Sb. byl s působností pro území hlavního města Prahy a Středočeský kraj zřízen Krajský obchodní soud v Praze. Současně odkázal na ustanovení § 9 odst. 3 písm. a) o. s. ř. a dovedl (s poukazem na ustanovení § 104 odst. 1 o. s. ř.) nedostatek své věcné příslušnosti.

Proti tomuto rozhodnutí se včas odvolal žalobce. V odůvodnění svého odvolání namítal, že žalobou uplatňuje nároky vycházející z autorského zákona, takže k projednání věci je věcně příslušným Městský soud v Praze (§ 9 odst. 2 písm. b/ o. s. ř.). Navrhoval, aby Nejvyšší soud České republiky napadené usnesení zrušil a sám rozhodl, že Městský soud v Praze je věcně příslušný k projednání sporu.

Nejvyšší soud České republiky zrušil usnesení soudu prvního stupně a věc mu vrátil k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Soud prvního stupně založil odůvodnění svého rozhodnutí jen na konstatování skutečnosti, že zákonem č. 436/1991 Sb. byl zřízen Krajský obchodní soud v Praze, a že vzhledem k ustanovení § 9 odst. 3 písm. a) o. s. ř. krajské soudy jako soudy prvního stupně v obchodních věcech rozhodují spory mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti, jsou-li oba účastníci zapsáni v obchodním rejstříku. Odůvodnění napadeného usnesení neobsahuje tedy nic jiného, než odkaz na specifickou úpravu věcné příslušnosti krajských soudů (Městského soudu v Praze) ve věcech obchodních, aniž by z rozhodnutí bylo patrné, na základě čeho soud právě v dané věci dovedl nedostatek své věcné příslušnosti, tedy především na základě čeho má za to, že jde o věc obchodní. Nadto, ačkoliv z údajů uvedených v žalobě prozatím plyne, že žalobce (zahraniční firma) není zapsán v obchodním rejstříku u některého ze zdejších rejstříkových soudů, z rozhodnutí není zřejmé, proč soud prvního stupně došel k závěru, že je (i při hypotetické úvaze, že jde o věc obchodní) v prvním stupni věcně příslušný krajský soud.

Především však soud v projednávané věci přehlédl (opak nelze z odůvodnění dovést), že žalobce je zahraniční právnickou osobou. Je-li tento údaj správný, tedy není-li žalobce ve smyslu ustanovení § 21 odst. 2 obchodního zákoníku zdejší právnickou osobou, pak jde o spor s mezinárodním prvkem (§ 1 zákona č. 97/1963 Sb.). V takovém sporu je třeba zejména posoudit, kterým právním řádem se řídí uvedené právní vztahy a zda se užijí příslušná ustanovení citovaného zákona o mezinárodním právu soukromém a procesním. Uvedená skutečnost měla rozhodující význam i pro posouzení věcné příslušnosti Městského soudu v Praze potud, zda jde skutečně o spor o nároky vycházející z autorského zákona (§ 9 odst. 2 písm. b/ o. s. ř.), jak tvrdí žalobce ve svém odvolání, případně zda žalobci náleží ochrana autorských děl tak, jak ji vymezuje ustanovení § 50 odst. 1 až 3 autorského zákona (zákona č. 34/1965 Sb., ve znění zákona č. 89/1990 Sb. a zákona č. 247/1990 Sb.).

Z uvedeného je zřejmé, že městský soud došel v daném případě k závěru o nedostatku své věcné příslušnosti bez toho, že by posoudil výše uvedené skutečnosti, jejichž posouzení bylo pro napadené rozhodnutí nezbytné. Zabývat se těmito skutečnostmi až ve stadiu odvolacího řízení (nadto bez všech potřebných údajů) přesahuje zásadně rámec přezkumné činnosti odvolacího soudu (§ 213 odst. 2 o. s. ř.). Nelze ani pominout to, že takové rozhodnutí odvolacího soudu, které by řešilo všechny naznačené otázky až v odvolacím řízení, by bylo rozhodnutím jednoinstančním a účastníci by byli ve svých důsledcích zbaveni zákonného práva podat řádný opravný prostředek.

Odvolací soud proto odvoláním napadené usnesení soudu prvního stupně zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí (§ 221 odst. 1 písm. c/ a odst. 2 o. s. ř.). Postup

navrhovaný žalobcem v odvolání občanský soudní řád 1) nezná (srov. § 221 odst. 2 o. s. ř.) a tedy jej ani neumožňuje. Na soudu prvního stupně nyní bude posoudit svou věcnou příslušnost s přihlédnutím ke všem naznačeným skutečnostem a posléze především uvážit, zda jde o spor o nárocích vycházejících z autorského zákona, jak tvrdí žalobce.

Právním názorem odvolacího soudu je soud prvního stupně vázán (§ 226 o. s. ř.).

Poznámky pod čarou:

1) Viz jeho znění se změnami a doplňky vyhlášené pod. č. 240/1993 Sb.